

Folketingets Miljøudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. NST-401-01539

Den 26. maj 2015

Folketingets Miljøudvalg har i brev af 29. april 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 526 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Loklindt på udvalgets vegne.

Spørgsmål nr. 526 (alm. del)

Ministeren bedes kommentere henvendelserne fra Jørn Rasmussen, Vordingborg om misforståelser omkring kvælstofs rolle i naturens kredsløb, jf. MIU alm. del - bilag 244 og 260.

Svar

Jørn Rasmussen fremfører det synspunkt, at kvælstof ikke udgør et problem i de danske vandområder, og at der måske er tale om den største skandale i den nyere Danmarkshistorie. Jørn Rasmussen mener, at det er nyttesløst - i værste fald direkte skadeligt - at begrænse kvælstoftilførslen til fx kystvandene.

De centrale danske forskningsinstitutioner og eksperter inden for området og jeg selv deler ikke dette synspunkt. Der er ingen tvivl om, at kvælstof er en afgørende faktor for en god vandmiljøtilstand i kystvandene, hvilket er underbygget af grundig forskning på området, såvel dansk som internationalt. Der er ingen indikationer på, at forskerne enten tager fejl eller med vilje har fremført fagligt, misvisende synspunkter siden midten af 80'erne.

Jeg kan i den sammenhæng også henvise til, at den bredt sammensatte ekspertgruppe som blev nedsat under Natur og Landbrugskommissionen som konkluderede at - ”reduktionen af kvælstof til det marine vandmiljø er en afgørende forudsætning for vandmiljøets mulighed for at genskabe god økologisk tilstand”, og - ”at der fremadrettet fortsat bør være fokus på reduktion af både kvælstof og fosfor”.

Hertil kommer en nylig offentliggjort forskningsartikel¹ fra den 28. april 2015, hvor det konkluderes, at det danske vandmiljø er i bedring, og forbedringen først og fremmest skyldes reduktion i tilførslen af næringsstoffer fra det åbne land og spildevand.

¹ Recovery of Danish Coastal Ecosystems After Reductions in Nutrient Loading: A Holistic Ecosystem Approach, <http://link.springer.com/article/10.1007%2Fs12237-015-9980-0#page-1>

For yderligere at understrege at indsatsen virker, kan jeg oplyse, at vi nu kan konstatere, at der er fjordområder, som fx Roskilde Fjord, hvor kvælstof-reduktioner har været medvirkende til, at fjorden har det bedre end i mange år. Og det er ikke kun Roskilde Fjord, der har fået det bedre det har en stor del af de danske fjorde og kystvande.

DHI og Århus Universitet har med de nye vandområdeplaner der pt. er i høring beregnet hvilket maksimalt belastningsniveau, der er nødvendigt i de enkelte vandområder, for at Danmark kan opfylde vandrammedirektivets krav og få en god miljøtilstand. Kvælstofbelastningen skal nedbringes med 7.800 tons kvælstof, hvilket skal ses i lyset af, at den samlede årlige danske tilførsel af kvælstof for perioden 2008-2012 til de kystnære farvande er opgjort til at være ca. 57.000 tons kvælstof. Forudsætningerne for disse opgørelser er ved at blive analyseret nærmere i et tværministerielt embedsmandsudvalg.

Det fremgår også af de årlige overvågningsrapporter (NOVANA) fra Aarhus Universitet, at indholdet af næringsalte i vandet er størst i marine områder med stor tilførsel af ferskvand, fordi indholdet af kvælstof og fosfor oftest er langt højere i det afstrømmende ferskvand end i havvand.

Fjordene er derfor generelt de mest næringsaltbelastede marine områder, idet langt hovedparten af ferskvandsafstrømningen i Danmark løber til fjorde. Det betyder samtidig, at fjordene også er de marine områder, hvor man tydeligst kan se virkningen på næringsaltkoncentrationerne af at mindske tilførslerne fra land.

Den årlige vismandsrapport fra det Miljøøkonomiske Råd "Økonomi og Miljø 2015", beskriver ligeledes dette. Det fremgår af rapporten, at de mest forurenede områder er fjorde med stor tilførsel af næringsstoffer fra land. Det er særligt kvælstoffet, som er den styrende faktor for algevæksten i kystområderne, og øgede mængder kvælstof kan medføre algeopblomstringer og iltvind. Derfor er det heller ikke fagligt relevant at relatere tilførslen af kvælstof til denne type vandområder med den samlede tilførsel til fx Østersøen.

Kirsten Brosbøl

/

Mads Leth-Petersen